

Asia: VN/10928/2025

Hallituksen esitys laiksi kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessin toteuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Suomen Kuurosokeat ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessin toteuttamisesta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lailla kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessin sihteeristöstä ja sen tehtävistä, tietojen keräämisestä ja käsittelystä, sihteeristön tiedonsaantioikeuksista, rekisterinpitäjyydestä, toiminnan päättymisestä ja arkistoinnista.

Kuurojen ja viittomakielisten yhteisöjä on kuultu lain valmistelussa, ja Suomen Kuurosokeat ry:n näkemyksen mukaan lakiluonnoksessa on huomioitu yhteisöjen esiin tuomia näkemyksiä. Lakiluonnos on hyvin laadittu ja selkeä. Se ohjaa selkeästi kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessin toteuttamista.

Kyseessä on täsmälaki, jossa säädetään sihteeristön tehtävistä, tiedonsaantioikeudesta, rekisterinpitäjyydestä ja arkistoinnista. Vaikka oikeusministeriön asettama ohjausryhmä ja hallituksen hyväksymä mandaatti eivät ole suoraan lain sääntelykohteita, ne muodostavat yhdessä lain kanssa prosessin perustan. Sihteeristön itsenäisyys suhteessa sekä oikeusministeriöön että ohjausryhmään on hallituksen esityksessä määritelty tarkoituksenmukaisesti. Itsenäisyyttä suhteessa ministeriöön voidaan tarvittaessa tarkentaa erillisellä sopimuksella.

Huomioina esitämme seuraavaa:

- Totuuden selvittämiseen kerättävää tietoa arkistoidaan. Esitämme, että myös sovintoon liittyvää tietoa tulisi kerätä ja arkistoida.

- "Tietosuoja-asetuksen 17 artiklan mukaan rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjä poistamaan rekisteröityä koskevat henkilötiedot ilman aiheetonta viivytystä, ja rekisterinpitäjällä on velvollisuus poistaa henkilötiedot ilman aiheetonta viivytystä." Tämä on erittäin hyvä ja lisää luottamusta prosessiin.
- Loppuraportin tulee olla saatavilla neljällä kielellä ja kaikkien saavutettavissa.
- Kuulemisiin osallistuvien on saatava tieto siitä, miten heistä kerättyä tietoa käytetään. Luottamus tällaisessa prosessissa on ensiarvoisen tärkeää.

Suomen Kuurosokeat ry pitää tärkeänä, että edellä mainitut mahdolliset muutokset huomioidaan, ja että laki hyväksytään eduskunnassa nopealla aikataululla.

Muilta osin Suomen Kuurosokeat ry. tukee Kuurojen Liitto ry:n lausuntoa

Risto Hoikkanen
Suomen Kuurosokeat ry / Vaikuttamisen ja oikeuksienvalvonnan työryhmä